

Onderzoeksrapport

Romeinse en vroegmiddeleeuwse sporen in de dorpskern van Lemberge (Prov. Oost-Vlaanderen)

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

COLOFON

MOENS J., DE GROOTE K. & AMEELS V. 2017: *Romeinse en vroegmiddeleeuwse sporen in de dorpskern van Lemberge (Prov. Oost-Vlaanderen)*, Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed 76, Brussel.

Een uitgave van agentschap Onroerend Erfgoed Wetenschappelijke instelling van de Vlaamse Overheid, Beleidsdomein Omgeving
Published by the Flanders Heritage Agency Scientific Institution of the Flemish Government, policy area Environment

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Sonja Vanblaere

OMSLAGILLUSTRATIE
Romeinse brandrestengraven in de Burgemeester Maenhautstraat.
© agentschap Onroerend Erfgoed.

agentschap Onroerend Erfgoed
Havenlaan 88 bus 5
1000 Brussel
T +32 2 553 16 50
info@onroerenderfgoed.be
www.onroerenderfgoed.be

Dit werk is beschikbaar onder de Open Data Licentie Vlaanderen v. 1.2.
This work is licensed under the Free Open Data Licence Flanders v. 1.2.

Dit werk is beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding 4.0 Internationaal-licentie. Bezoek <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/> om een kopie te zien van de licentie.
This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

ISSN 1371-4678

ROMEINSE EN VROEGMIDDELEEUWSE

SPOREN IN DE DORPSKERN VAN

LEMBERGE (PROV. OOST-

VLAANDEREN)

Rapportage van de opgraving van een
toevalsvondst (18 - 25 juli & 13 - 19
september 2011)

JAN MOENS, KOEN DE GROOTE & VERA AMEELS

INHOUD

1	ADMINISTRATIEVE FICHE VAN HET PROJECT	5
2	INLEIDING.....	7
3	SITUERING VAN HET PROJECTGEBIED	7
4	DE ARCHEOLOGISCHE GEGEVENS.....	10
4.1	INLEIDING.....	10
4.2	ROMEINSE BRANDRESTENGRAVEN	11
4.3	VROEGMIDDELEEUWSE KUILEN.....	15
5	INTERPRETATIE & BESLUIT.....	19
6	BIBLIOGRAFIE	20
7	BIJLAGEN	22
	BIJLAGE 1 - SPORENLIJST.....	22
	BIJLAGE 2 – VONDSTENINVENTARIS	26
	BIJLAGE 3 – INVENTARIS BRANDRESTENGRAVEN	28
	BIJLAGE 4 - GRAF 1	30
	BIJLAGE 5 – GRAF 2	31
	BIJLAGE 6 – GRAF 3	32
	BIJLAGE 7 – GRAF 4	33
	BIJLAGE 8 – GRAF 5	34
	BIJLAGE 9 – GRAF 6	35
	BIJLAGE 10 – KUIL 1.....	36
	BIJLAGE 11 – KUIL 2.....	37
	BIJLAGE 12 – FOTOLIJST	38

Rapportage

Jan Moens, OE¹
Koen De Groote, OE²
Vera Ameels, OE³

Terreinwerk

Vera Ameels, OE
Jan Moens, OE
Marnic De Temmerman, OE

Tekenwerk & opmetingen

Johan Van Laecke, OE

Fotografie

Vera Ameels, OE
Jan Moens, OE

---

¹ jan.moens@vlaanderen.be.

² koen.degroote@vlaanderen.be.

³ vera.ameels@vlaanderen.be.

2 INLEIDING

In de loop van de zomer van 2011 werd door één van de leden van ArchEoMe, de commissie voor archeologisch erfgoed Merelbeke, een vondstmelding gedaan bij het agentschap Onroerend Erfgoed. Het ging om een hoeveelheid aardewerk in prehistorische techniek die werd aangetroffen op de percelen van een pas aangelegde verkaveling in de Merelbeekse deelgemeente Lemberge, in een zijstraat van de Burgemeester Maenhautstraat, thans Melkerij geheten (fig. 1-4). Van 18 tot 25 juli en van 13 tot 19 september werd op de terreinen van de nieuwe verkaveling een beperkt archeologisch onderzoek uitgevoerd.

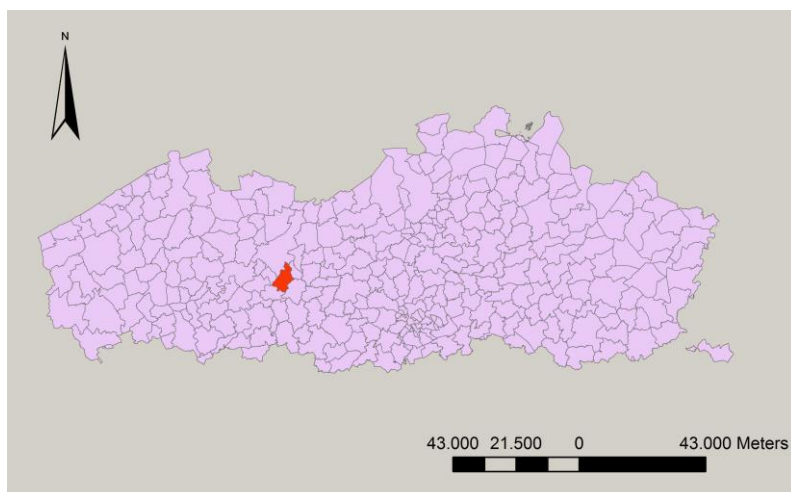

Fig. 1 Situering van de fusiegemeente Merelbeke.

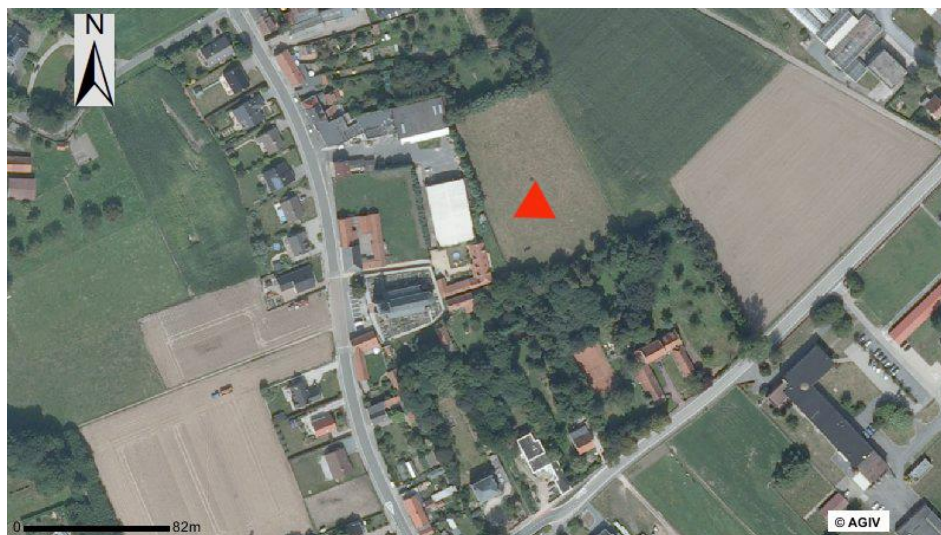

Fig. 2 Luchtfoto van de site voor de aanleg van de nieuwe verkaveling.

3 SITUERING VAN HET PROJECTGEBIED

De percelen situeren zich ongeveer 100 meter ten oosten van de dorpskerk op het hoogste punt (33,33 m TAW) van een zuidwest-noordoost verlopende zandleemrug (fig. 3-6). Bodemkundig is de site

gelegen op de grens tussen een gebied dat gekarteerd staat als bebouwde zone (OB) en een zone met een droge zandleembodem met textuur B horizont (Lba0) (fig. 5). Deze zandleemrug wordt in het zuidoosten begrensd door de Molenbeek of Gondebeek (fig. 7).

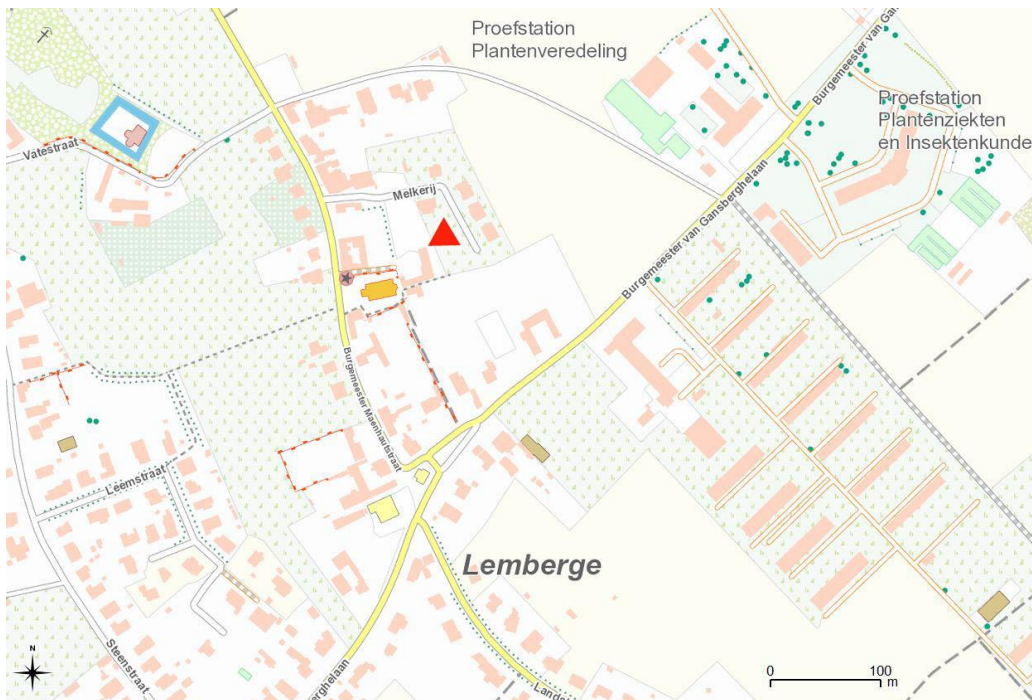

Fig. 3 Topografische kaart met de situering van het onderzoek (rode driehoek).

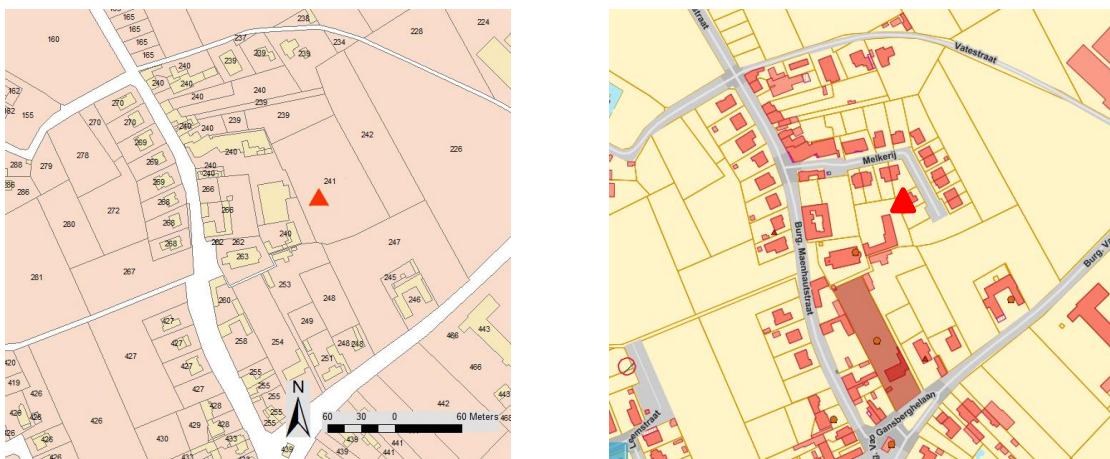

Fig. 4 Situering van het onderzoek (rode driehoek) op de kadasterkaart (links situatie in 2011, rechts huidige situatie).

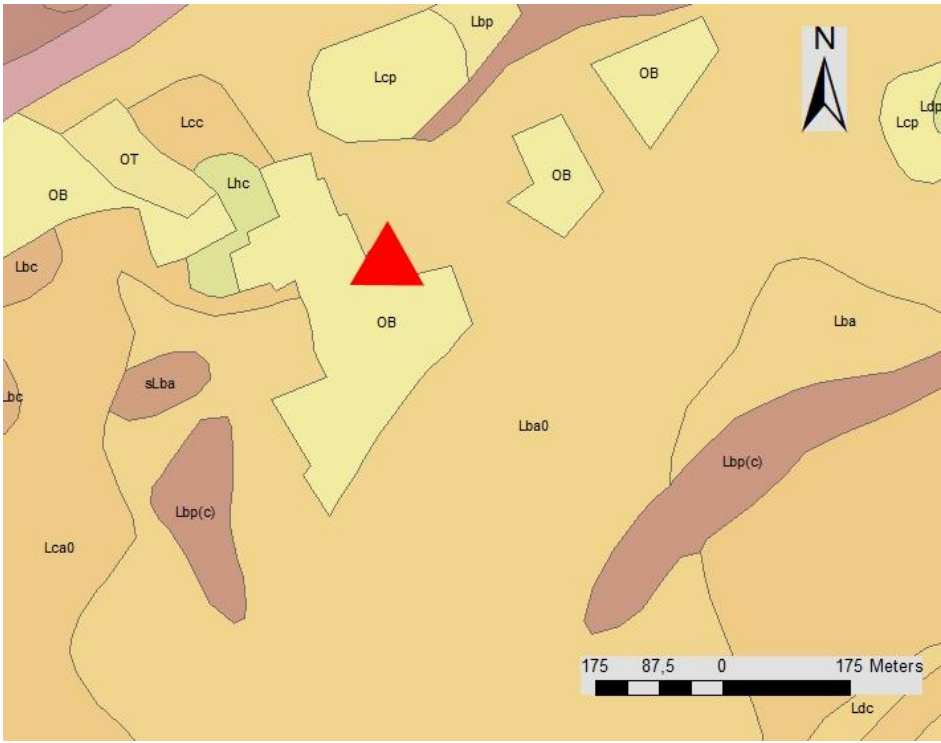

Fig. 5 Bodemkaart van de Lemberge dorpskern.

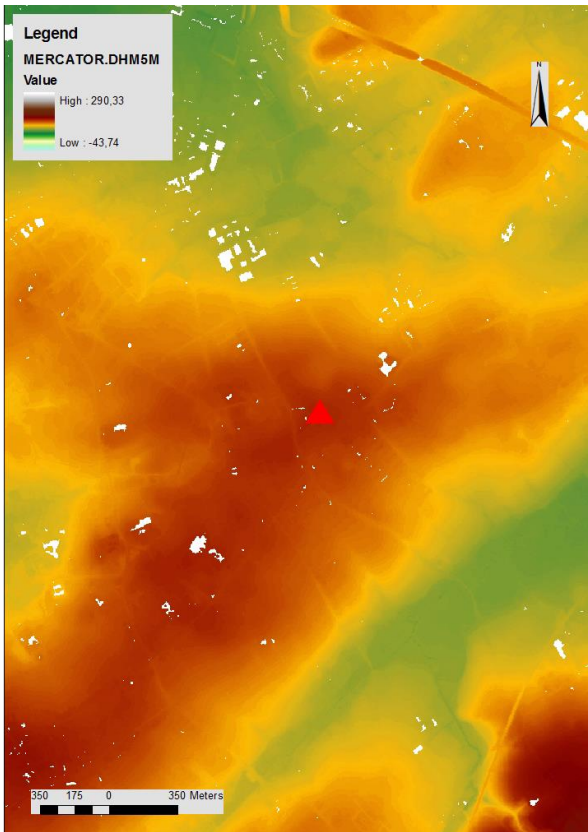

Fig. 6 Situering van de vondstlocatie op het digitaal hoogtemodel.

Fig. 7 Hydrografie ter hoogte van de site.

4 DE ARCHEOLOGISCHE GEGEVENS

4.1 INLEIDING

In een eerste fase werden verspreid over de percelen zes proefsleuven aangelegd. Hierbij werd duidelijk dat de ceramiek in prehistorische techniek afkomstig was uit recent op het terrein aangevoerde grond waarvan de herkomst niet gekend is. In één van de sleuven werden evenwel twee Romeinse brandrestengraven aangesneden en in een andere proefsleuf kwam een kuil met *tegulae* en *imbrefragmenten* aan het licht. Op basis van deze resultaten werd besloten een opgravingsvlak van ongeveer 20 bij 25 m open te leggen om aldus de ruimtelijke context van deze sporen en vondsten te kunnen onderzoeken (fig. 8).

In totaal werden 6 brandrestengraven en 2 middeleeuwse kuilen in het opgravingsvlak blootgelegd en onderzocht. Zeven van deze sporen werden in kwadranten gecoupeerd met uitzondering van kuil 1⁴. Deze bleek bij het afgraven van het opgravingsvlak reeds volledig gevat geweest te zijn in de oorspronkelijk aangelegde proefsleuven met uitzondering van een klein gedeelte van de noordelijke en zuidelijke zijde. Een doorsnede van deze kuil was al geregistreerd tijdens het proefsleuvenonderzoek (bijlage 10).

Bij het onderzoek van graf 5, dat zich nog ten dele in de profielwand bevond, kon een volledige stratigrafische opbouw geregistreerd worden (*infra* graf 5). Het graf was afgedekt door een laag die als oude cultuurlaag te interpreteren is en die bestond uit een vrij homogene okerkleurige zandleem met sporadisch een minuscuul houtskoolstipje. Doorheen het graf en deze cultuurlaag zat een zuidwest-noordoost lopende greppel van recente datum gegraven. Deze sporen waren afgedekt door de meest recente ploeglaag. Helemaal bovenaan bevond zich het pakket aangevoerde grond waarin zich de scherven in prehistorische techniek bevonden die aanleiding gaven tot de vondstmelding.

---

⁴ De positie van de coupes van de sporen kan nagegaan worden in de bijlagen 4-11.

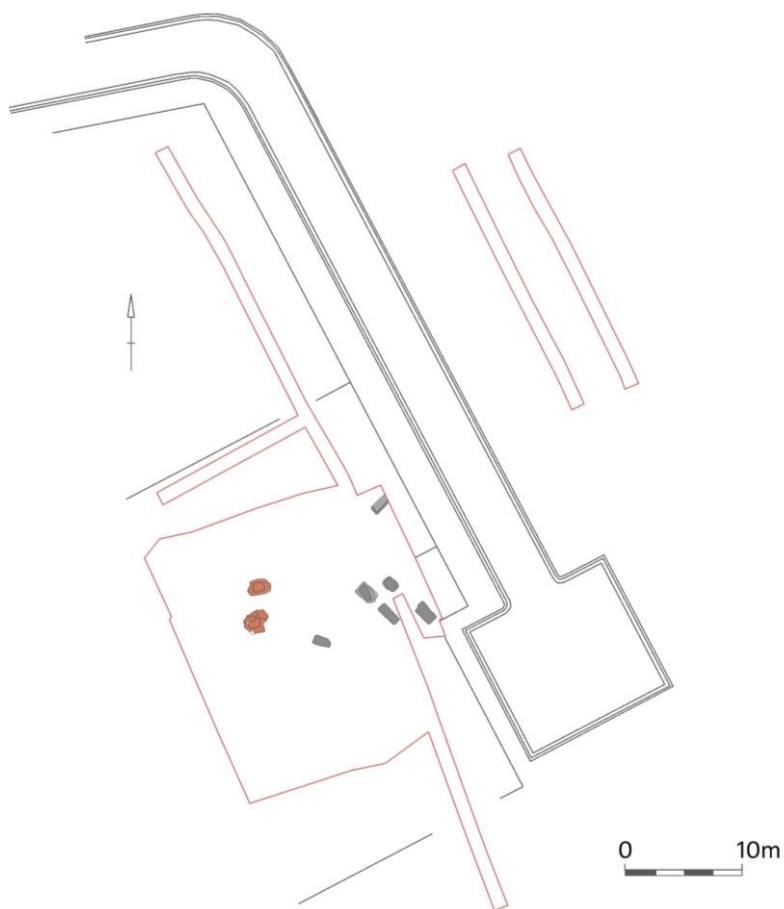

Fig. 8 Overzichtsplan van de aangetroffen sporen.

4.2 ROMEINSE BRANDRESTENGRAVEN

In het oostelijke gedeelte van het opgravingsvlak situeerde zich een cluster van zes brandrestengraven uit de Romeinse periode (fig. 9-10). Vijf hiervan zijn noordwest-zuidoost georiënteerd terwijl het meest noordelijke graf een zuidwest-noordoost oriëntatie had. Een inventaris van alle vondsten per graf is weergegeven in bijlage 3. In bijlage vind je per graf een fiche met het grondplan, de coupes, enkele foto's en de tekeningen van de voornaamste aardewerkvondsten (bijlagen 4 tot en met 9).

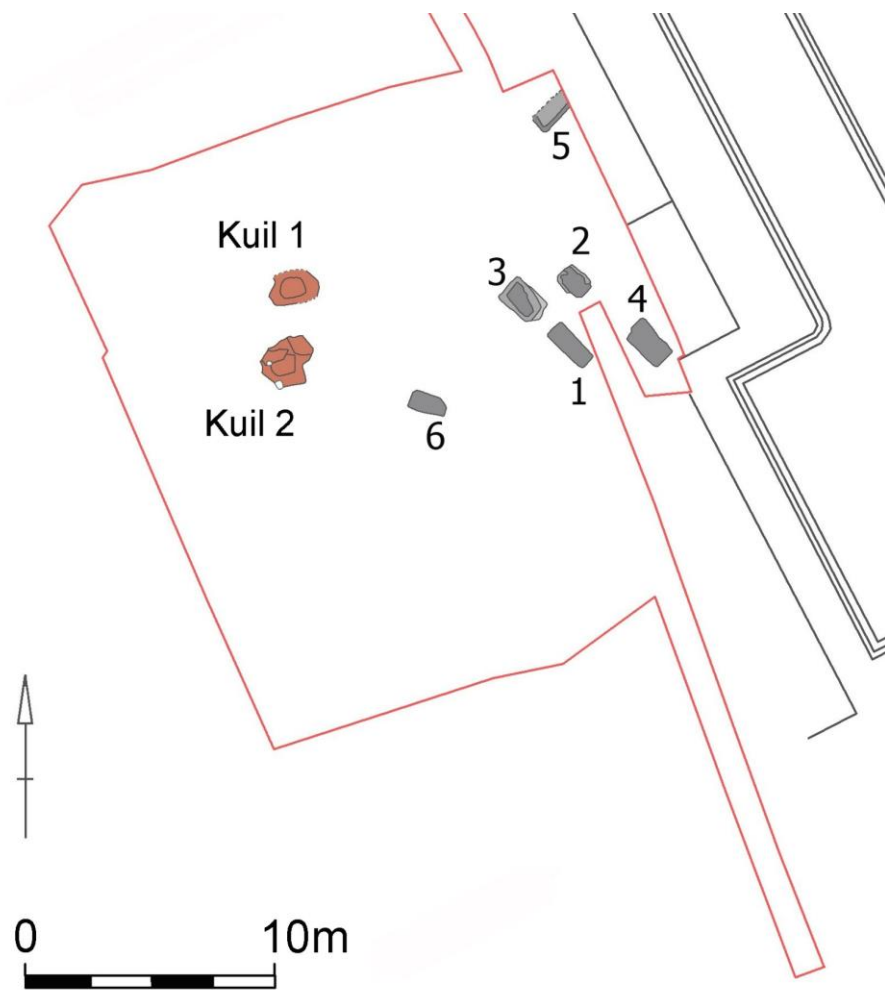

Fig. 9 Situering van de zes Romeinse brandrestengraven (1-6) en de twee vroegmiddeleeuwse kuilen.

Fig. 10 Zicht op de brandrestengraven 1, 2 en 3 tijdens het onderzoek.

Graf 1

Een eerste brandrestengraf betreft een noordwest-zuidoost georiënteerd 2 m lange en 0,75 m brede kuil die op haar diepste punt 0,45 m diep bewaard was (fig. 9: 1; bijlage 4). Stratigrafisch bestond deze kuil uit een laag geremanieerde moederbodem, waarop zich een ongeveer 10 cm dik houtskoolpakket bevond waarin verspreid enkele minuscule stipjes verbrand bot zaten. De houtskoolrijke laag werd afgedekt door een beigebruin zandleempakket met verspreide beige zandstippen en kleine houtskoolbrokjes. Dit crematiegraf bevatte geen bijgaven. In de houtskoolrijke lens bevonden zich wel vijf nagels en één klein niet te identificeren sterk gecorrodeerd ijzeren voorwerp alsook een aantal silicaslakjes.

Graf 2

Brandrestengraf 2 situeerde zich ongeveer anderhalve meter ten noorden van het eerste graf en had eenzelfde noordwest-zuidoost oriëntatie (fig. 9: 2; bijlage 5). De kuil was slechts 18 cm diep bewaard, had een lengte van 1,30 m en een breedte van 1,05 m. De onderste laag van de kuilvulling bestond uit licht heterogene bruinbeige zandleem. Hierop volgde een ongeveer 6 cm dik houtskoolpakket dat afgedekt werd door een licht heterogeen bruin zandleempakket met verspreide beige zandstippen en houtskoolspikkels. Tegen de zuidwestelijke wand van de kuil aan was op de bodem van de kuil een deksel gedeponeerd.

Het gaat om handgevormd aardewerk, in een bruinbeige baksel met een schervengruisverschraling, typisch voor het aardewerk van regionale herkomst⁵. De vorm is een conisch deksel met een diameter van 17 cm en een hoogte van 9 cm. De ronde greep heeft een concave bovenzijde die vier doorboringen vertoont. Op de dekselwand situeren zich onder de dekselgreep twee concentrische cirkels van doorboringen. Vanop het niveau van de onderste reeks gaatjes verlopen smalle, korte gladdingslijntjes in de richting van de dekselbasis. De determinatie als deksel is gebaseerd op zijn basisvorm, die gekend is van verschillende sites in het Menapische gebied, onder meer te Looberghe en Pitham, waar ook exemplaren met doorboringen zijn aangetroffen⁶. Een gebruik als zeef kan echter niet uitgesloten worden, mogelijk diende het voor beide doeleinden⁷.

Graf 3

Op minder dan een meter van graven 1 en 2 situeerde zich een derde graf in een identieke oriëntatie. Het betrof een 1,85 m lang, 1,15 m breed en 0,16 m diep bewaard brandrestengraf (fig. 9: 3; bijlage 6; tabel 1). Een gedeelte van de kuil vertoonde langsheen de randen een vulling met licht heterogene bruine zandleem, fijne beige zandinclusies en verspreide houtskoolstipjes. Hierop rustte een 6 tot 8 cm dik houtskoolpakket met verspreide brokjes verbrand bot. De bovenste vulling van het brandrestengraf bestond uit een bruinbeige zandlemige lens met veel houtskoolstippen. Voornamelijk in de meest zuidelijke hoek, maar ook verspreid over de rest van de kuilbodem bevonden zich de 29 scherven van een sterk gefragmenteerd potje in een witgrijs baksel (bijlage 6). Het is slechts 13 cm hoog en heeft een buikige vorm op een vlakke bodem. De haaks uitstaande rand heeft een binnendiameter van 9,5 cm. Het gaat om ruwwandig, gedraaid aardewerk dat afkomstig is uit het noorden van Frankrijk. Deze vorm kan gedateerd worden tussen 150 en 250 n. Chr.⁸. Naast deze pot

---

⁵ De Clercq 2007; Donnadiou & Willems 2015, 320.

⁶ Donnadiou & Willems 2015, 322, 328, fig. 24.

⁷ Met dank aan Sonja Willems (Inrap Nord-Picardie) voor de determinatie en interpretatie en Tasja De Winter (Aron) voor de link en de bibliografische gegevens.

⁸ Blondiau, Clotuche & Loricant 2001, 57, fig. 17 en 59, fig1. 9: type M10. Met dank aan prof. Wim De Clercq (U.Gent).

zijn in de houtskoolrijke laag ook nog een wandscherf in handgevormd aardewerk met schervengruisverschraling aangetroffen en 6 sterk verbrande scherven die op basis van het baksel en de aanwezigheid van glimmers waarschijnlijk van grijze *Lowlands ware* (LLW) afkomstig zijn.

Graf 4

Brandrestengraf 4, eveneens noordwest-zuidoost georiënteerd bestond uit een 1,85 m bij 1 m grote kuil, waarvan de onderste 28 cm bewaard was (fig. 9: 4; bijlage 7; tabel 1). Op de bodem van de kuil bevond zich een 10 cm dik houtskoolpakket met zeer verspreid enkele brokjes verbrand bot. Het was afgedekt door een bruinbeige zandlemig pakket met verspreide houtskoolbrokjes. In de meest zuidelijke hoek bevond zich een gedeelte van een zeer sterk verbrand *mortarium*. De 36 scherven in dit baksel konden terug ten dele aaneen gepuzzeld worden om de vorm te reconstrueren. Het gaat om een *mortarium* van het type Stuart 149, te dateren tussen 70 en 200⁹. Het heeft een horizontale, naar buiten afhangende rand met een naar binnen gebogen lip, met een diameter van ongeveer 25 cm. Op basis van het baksel gaat het hoogstwaarschijnlijk om een wrijfschaal uit de regio van Bavay¹⁰. Naast dit *mortarium* is ook een wandscherf in handgevormd aardewerk met schervengruisverschraling aangetroffen.

Graf 5

Ten noorden van de graven 1 tot 4 situeerde zich een zuidwest-noordoost georiënteerd brandrestengraf (minimum 1,65 x 0,70 m) (fig. 9: 5; bijlage 8; tabel 1). Op de bodem zat een ongeveer 10 cm houtskoolrijk pakket met hier en daar brokjes verbrand bot. Verspreid in deze laag kwamen fragmenten van een sterk verbrande pot voor. De houtskoolleens werd afgedekt door een okerkleurige zandlemige laag verspreide houtskoolspikkels. Een deel van dit graf zat in de oostelijke profielwand waardoor de verder stratigrafische opbouw ten opzichte van het huidige maaiveld kon geregistreerd worden (fig. 11) (*supra* 4.1). De bovenste vulling van het brandrestengraf bestond uit een okerkleurige zandlemige vulling waarin verspreide bleekbeige zandigere vlekjes zaten en verspreide houtskoolstippen.

Graf 5 bevatte 38 ceramiëscherven, afkomstig van twee individuen. Daarvan zijn 35 scherven in handgevormd aardewerk met schervengruisverschraling van regionale oorsprong, allemaal of zeker grotendeel afkomstig van dezelfde pot, waarvan het profiel kon gereconstrueerd worden. Het gaat om een *situlavormige* kookpot van ongeveer 17 cm hoog, met een vrij hoge en brede schouder, een korte hals en een slechts licht naar buiten geplooid eenvoudige rand met een diameter van 12,4 cm. Een sterk verbrande rand en wand zijn afkomstig van een wrijfschaal van het type Stuart 149, te dateren tussen 70 en 200, waarschijnlijk eveneens afkomstig uit de regio van Bavay¹¹.

---

⁹ Stuart 1977; Van Enckevort 2004, 302 type Vt.44, afb. 13.8.

¹⁰ Determinatie prof. Wim De Clercq (UGent).

¹¹ Stuart 1977; Willems 2005, 24-29.

Fig. 11 Oostprofiel met brandrestengraf 5, gedeeltelijk doorsneden door een recente greppel.

Graf 6

Van het meest westelijk gesitueerde graf 6 (1,45 bij 0,75 m) was slechts de onderste 10 cm bewaard (fig. 9: 6; bijlage 9; tabel 1). De vulling bestond uit een heterogene beige zandleem met grote houtskoolbrokken, waarin soms nog grote verbrande takken te herkennen waren en sporadisch een spikkeltje verbrand bot. Dit graf had een westnoordwest-oostzuidoost oriëntatie. Het bevatte geen vondsten, op wat kleine, metaalslakachtige fragmentjes na.

4.3 VROEGMIDDELEEUWSE KUILEN¹²

Ten westen van deze crematiegraven werden twee kuilen aangesneden met een opvallende houtskoolrijke vulling waarin zich onder andere fragmenten van dakpannen van het Romeinse type bevonden (fig. 9). Op basis van de aardewerkvondsten kunnen ze in de vroege middeleeuwen gedateerd worden.

Kuil 1

Een eerste min of meer ovale kuil (2 m x 1,25 m) had een sterk gevlekte heterogene zwartgrijze zandlemige vulling met zeer talrijke houtskoolbrokjes (fig. 9; fig. 12; Bijlage 10). Stratigrafisch bestond de vulling onderaan uit een laag heterogene bruine zandleem met verspreide houtskoolstipjes. Hierop volgde een heterogene zwartgrijs zandlemig pakket met een hoge concentratie aan houtskoolstippen en -brokjes. Centraal in deze ongeveer 0,40 tot 0,50 m diep bewaarde kuil tekende zich een bruingrijs

---

¹² Een artikel over deze vroegmiddeleeuwse kuilen werd reeds gepubliceerd in de kroniek *Archaeologia Mediaevalis: De Groote et al.* 2012.

zandlemig vullingspakket af. In de verschillende vullingslagen werden fragmenten van *tegulae* en *imbrices* aangetroffen, alsook een hoeveelheid ceramiek en een aantal metaalslakken.

Fig. 12 Kuil 1 tijdens het voorafgaand proefsleuvenonderzoek.

In totaal konden 43 scherven uit deze kuil gerecupereerd worden, waarvan 24 van lokaal, handgevormd aardewerk met chamotteverschraling en de overige van een viertal te onderscheiden groepen van geïmporteerde ceramiek dat op een sneldraaiende schijf vervaardigd werd (fig. 13). Bij het lokale, handgevormde aardewerk gaat het duidelijk om de typische beigebruine tot donkerbruine baksels met een onregelmatig verspreide verschraling van chamotte (rode, gebakken klei)¹³. Enkele rand- en bodemfragmenten wijzen op de aanwezigheid van de gekende buidelvormige potten met een eenvoudige korte opstaande rand met lichte schouder en een vlakke bodem (fig. 13: 1-3)¹⁴. Bij de baksels van het gedraaide aardewerk kunnen vier hoofdgroepen onderscheiden worden. Vier scherven zijn van dezelfde pot in een hard bruingrijs-beige zandig baksel, waarvan een grote vlakke bodem het enige diagnostische stuk is (fig. 13: 4). Slechts één bodemfragment vertegenwoordigt een tweede groep met een opvallend oranje zacht baksel en een dichte verschraling van wit kwarts, bestaande uit afgeronde korrels van 0,5 tot 1 mm en verspreide hoekige gesteentefragmenten tot 2 mm (fig. 13: 5). Van geen van beide groepen is de herkomst gekend. Op basis van de klinkend hard gebakken dunwandige techniek moet de oorsprong van een derde importgroep waarschijnlijk in het Rijn- of Eifelgebied gezocht worden. Er zijn twee bakselvarianten te onderscheiden, een volledig blauwgrijs baksel en een baksel met een oranje kern en lichtgrijze tot beigegrijze wanden. De verschraling bestaat uit wit kwarts, net als bij de vorige groep enerzijds bestaande uit afgeronde korrels van 0,5 tot 1 mm met daarnaast verspreide hoekige gesteentefragmenten tot 2 mm. Sporadisch zijn vrij grote ijzerconcreties waar te nemen. Vijf scherven behoren tot deze groep, waaronder een

¹³ De Grootte & De Clercq 2015, 362-364.

¹⁴ De Grootte & De Clercq 2015, 362-364; Rogge 1981, 89-99.

eenvoudige wat uitstaande rand met afgeronde top van een geknikte potvorm (fig. 13: 6). Ten slotte is er een randfragment in een fijn grijs baksel met een lichtgrijze kern en een zeer fijne, verspreide verschraling (zand niet groter dan 0,2 mm), dat grote gelijkenissen vertoont met bepaalde Maaslandse baksels¹⁵. Het is slechts door één groot randfragment vertegenwoordigd. Het gaat om een uitstaande rand met een korte, sterk verdikte en afgeronde top van een zogenaamde ovoïde pot, met een raddiameter van ongeveer 20 cm (fig. 13: 7). Dit type kookpot kan slechts algemeen in de Merovingische periode gedateerd worden¹⁶. Ten slotte is er nog een restgroep van individuele scherven met een onduidelijke techniek, vaak sterk verweerd. Ze bevat mogelijk residueel Romeins aardewerk. Naast de potscherven is er ook een half bewaard spinschijfje in een fijn zandverschaald oranjebeige baksel aangetroffen (fig. 13: 8). Dit aardewerkensemble vertoont nogal sterke gelijkenissen met het aardewerk dat op de Merovingische site van Aalst Sint-Jozefscollege in 2009 is aangetroffen, waarvan de geassocieerde structuren op basis van enkele C14-dateringen in de 5de-6de eeuw konden worden geplaatst¹⁷. Algemeen kan voor dit ensemble alvast een datering in de Merovingische periode vooropgesteld worden.

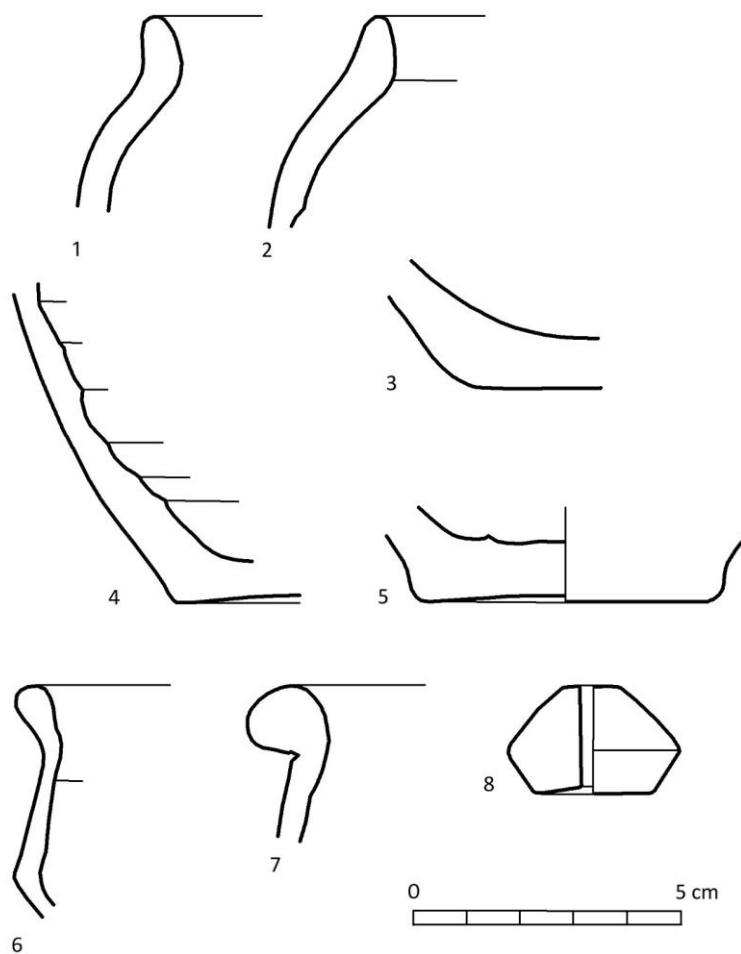

Fig. 13 Overzicht van de in kuil 1 aangetroffen Merovingische ceramiek.

¹⁵ De Groote & De Winter 2017, 191-194.

¹⁶ De Groote & De Winter 2017, 192 en de daar vermelde literatuur.

¹⁷ De Groote *et al.* 2010; De Groote *et al.* 2011.

Kuil 2

De tweede kuil (2,25 bij 1,50 m) die slechts 0,20 tot 0,30 m diep bewaard was, had een eerder grillige vorm (fig. 9; fig. 14; Bijlage 11). De opvulling bestond uit heterogene bruinbeige tot beige zandleem met soms verspreide beigewitte en beigegele zandiger inclusies, houtskoolresten en brokjes verbrande leem. In de vulling bevonden zich naast *tegula*- en *imbrex*fragmenten ook verscheidene grote metaalslakken. Het betreft ronde tot ovale slakken met een diameter van 10 tot 15 cm en 3 tot 4 cm dik, die meestal een eerder convexe onderzijde hebben, bestaande uit in situ verbrande leem, en een eerder grillige bovenkant bestaande uit de eigenlijke metaalslak met sporen van verglazing (fig. 15). Deze slakken zijn waarschijnlijk de uitvloeï van veldoventjes voor het smelten van ijzererts¹⁸. Deze productiewijze was reeds in de prehistorie en de Romeinse periode in gebruik.

Fig. 14 Kuil 2 in grondplan, met in de vulling enkele *tegulae*fragmenten en grote metaalslakken.

Fig. 15 Detailopname van één van de grote metaalslakken van kuil 2 *in situ*.

---

¹⁸ In het Engels 'bloom' geheten: zie Bayley *et al.* 2001, 18-24 en fig. 13.

5 INTERPRETATIE & BESLUIT

Het kleine Romeinse grafveld, dat zich mogelijk nog verder ten noordoosten van de onderzochte zone uitstrekte, is opvallend homogeen qua vorm en oriëntering van de zes aangetroffen graven. Het gaat steeds om brandrestengraven, een grafgebruik dat algemeen verspreid was in de regio en homogeen voorkomt in het centrale Scheldebekken, maar ook in een bredere regio ten westen ervan, tot in de kustvlakte en het hele noordelijke deel van de Civitas Menapiorum¹⁹. Opvallend is de zeer beperkte hoeveelheid verbrand bot die in de brandrestengraven is meegegeven, iets wat wel als een typisch regionaal fenomeen kan omschreven worden²⁰. Mogelijk gaat het om de begraafplaats van een kleine lokale gemeenschap die in de nabijheid woonde, maar een dergelijke kleine groep graven kan ook een andere betekenis gehad hebbend die sociaal bepaald werd²¹. De kleine hoeveelheid eenvoudige bijgaven, slechts in twee op drie graven aanwezig, lijken een aanwijzing te zijn dat het om eenvoudige lieden met weinig maatschappelijke status en een lage economische positie ging²². De aanwezigheid van kookpotten, meestal in lokaal handgevormd aardewerk, is echter een algemeen voorkomend gebruik dat mogelijk ook een diepere rituele betekenis had²³. Op graf 3 na, met aardewerk uit de tweede helft van de 2de of de eerste helft van de 3de eeuw, kunnen de graven slechts algemeen in de Romeinse periode gedateerd worden. Hun gelijke vorm en op één na gelijke oriëntering zijn echter een aanwijzing dat ze grotendeels uit dezelfde periode stammen.

De aanwezigheid van twee vroegmiddeleeuwse kuilen met resten van ijzerproductie vormt een indicatie voor een Merovingische occupatie in de onmiddellijke omgeving. De oudste vermelding van Lemberge, *Lintberga* dateert slechts uit de 10de eeuw. De dorpskerk is echter toegewijd aan de Merovingische heilige Sint-Aldegondis (630-684), aldus naar een vroegmiddeleeuwse oorsprong verwijzend. Deze bidplaats kent waarschijnlijk haar ontstaan als eigenkerk binnen een vroegmiddeleeuws domein. De lokalisatie van de kerk op de rand van het dorp, gelegen langs een vruchtbare en goed gedraineerde zandleemkouter, is een typische situatie die in vele dorpen met een vroegmiddeleeuwse oorsprong wordt aangetroffen. Omdat de meeste dorpen een ruimtelijke evolutie doorgemaakt hebben, samenhangend met de evolutie in het beheer van het akkerland – van een centrale kouter met daar rond vele kleine gesloten akkers naar een systeem van een grote open kouter in de 10de-11de eeuw – zijn vroegmiddeleeuwse occupatiesporen te verwachten op de open ruimte in de buurt van de dorpskerk, zoals ook bij onderzoek onder meer in de dorpskernen van Merendree, Vosselare en Moorsel werd vastgesteld²⁴.

Een archeologisch vooronderzoek op een grote verkaveling aan de westzijde van de Burgemeester Maenhautstraat ten westen van de Sint-Aldegondiskerk heeft naast talrijke sporen uit de prehistorie ook een 13-tal brandrestengraven aan het licht gebracht, die behoren tot een vrij groot Romeins grafveld dat mogelijk ook nog vroegmiddeleeuwse begravingen bevat²⁵. Daarnaast is er in de aanpalende zone, op 200 m pal ten westen van de kerk, een reeks nederzettingssporen aangesneden die uit de Romeinse periode of de vroege tot volle middeleeuwen stamt²⁶. Vlakdekkend vervolgonderzoek is uitgevoerd in het voorjaar van 2016, maar het eindverslag daarvan is momenteel

---

¹⁹ De Groote *et al.* 2003, 56. De Clercq 2009, 344.

²⁰ De Groote *et al.* 2003; De Clercq 2009, 344-345.

²¹ Over het voorkomen en de mogelijke betekenis van heel kleine grafvelden zie De Clercq 2009, 347-351.

²² De Clercq 2011, 247.

²³ De Clercq 2009, 346-347.

²⁴ De Logi & Schynkel 2011; De Logi & Van Cauwenbergh 2011; Pieters *et al.* 1999.

²⁵ Hoorne & Heynssens 2014, 17-30.

²⁶ Hoorne & Heynssens 2014, 30-32.

nog niet ter beschikking²⁷. Er werden echter met zekerheid Merovingische bewoningsporen opgegraven, bestaande uit een hoofdgebouw, vier bijgebouwen, een poel en enkele kuilen met het afval van metaalbewerking²⁸. Dit zou volledig bevestigen wat op basis van de bovenstaande resultaten van de vondstmelding uit 2011 al vermoed kon worden.

Zowel de resultaten van de opgravingen naar aanleiding van een vondstmelding ten oosten van de kerk als de gegevens uit het archeologische onderzoek ten westen van de kerk wijzen op de vroegmiddeleeuwse oorsprong van Lemberge en op het grote wetenschappelijke belang van archeologisch onderzoek in historische dorpskernen, in het bijzonder in de omgeving van de parochiekerken.

6 BIBLIOGRAFIE

BAYLEY J., DUNGWORTH D. & PAYNTER S. 2001: *Archaeometallurgy. Guidelines for best practice*, Centre for Archaeological Guidelines 1, English Heritage (<https://historicengland.org.uk/images-books/publications/archaeometallurgy-guidelines-best-practice/>).

BEKE F. & VAN DEN DORPEL A.C. in voorbereiding: *Begravingen uit de Bronstijd, een grafveld uit de Romeinse periode en Vroeg-Middeleeuwse bewoning: een archeologische opgraving te Lemberge (Merelbeke) 'Burg. Maenhautstraat'*, Ruben Willaert Rapport, Brugge.

BLONDIAU L., CLOTUCHE R. & LORIDANT F. 2001: Mise en évidence de répertoires de céramiques communes sombres dans la partie méridionale de la cité des Nerviens: l'apport des fouilles récentes. In: *SFECAG, Actes du congrès de Lille-Bavay 2001*, Marseille, 41-64.

DE CLERCQ W. 2009: *Lokale gemeenschappen in het Imperium Romanum. Transformaties in rurale bewoningsstructuur en materiële cultuur in de landschappen van het noordelijk deel van de civitas Menapiorum (provincie Gallia-Belgica, ca. 100 v.Chr.-400 n.Chr.)*, Onuitgegeven doctoraatsverhandeling UGent, Gent (<https://biblio.ugent.be/publication/2096483>).

DE CLERCQ W. 2011: Roman rural settlements in Flanders. Perspectives on a 'non-villa' landscape in extrema Galliarum. In: ROYMANS. N. & DERKS T. (eds), *Villa Landscapes in the Roman North. Economy, culture and lifestyles*, Amsterdam, 235-258.

DE GROOTE K., AMEELS V., MOENS J. & DEBONNE V. 2010: *Archeologisch onderzoek Aalst - Sint-Jozefscollege (prov. Oost-Vlaanderen) 2009-2010*, Intern rapport VIOE, Brussel.

DE GROOTE K., BASTIAENS J., DE CLERCQ W., DEFORCE K. & VANDEBRUAENE M. 2003: Gallo-Romeinse graven te Huise 't Peerdeken (Zingem, prov. Oost-Vlaanderen). Een multidisciplinaire analyse, *Archeologie in Vlaanderen VII – 1999/2000*, 31-64.

DE GROOTE K. & DE CLERCQ W. 2015: La production de céramique du Haut Moyen Âge en Flandre (Belgique). Bilan et perspectives. In: THUILLIER F. & LOUIS E. (eds.), *Tourner autour du pot... Les ateliers*

---

²⁷ Beke & van den Dorpel in voorbereiding.

²⁸ Met dank aan Floris Beke voor deze informatie.

7 BIJLAGEN

BIJLAGE 1 - SPORENLIJST

SLEUF	GPL	Venster	Spoor	Coupe	Laag	Prof.	Laag	Beschrijving
3	A				1			Moederbodem: Vrij homogene okerbruin - oranje zandleem met beige zandige vlekken, sporadisch Fe-stipje en bioturbatiesporen.
3	A		Graf 1		2			Compacte okerbruine zandleem met verspreide houtskoolvlekken, sporadisch stipje verbrand bot.
3	A		Graf 1		3			Compacte okerbruine zandleem met vrij veel verspreide houtskoolvlekken, sporadisch stipje verbrand bot.
3	A		Graf 1	AB/CD	1			Moederbodem: Vrij homogene okerbruin - oranje zandleem met beige zandige vlekken, sporadisch Fe-stipje en bioturbatiesporen.
3	A		Graf 1	AB/CD	2			Geremanieerde moederbodem.
3	A		Graf 1	AB/CD	3			Houtskoolconcentratie
3	A		Graf 1	AB/CD	4			Licht heterogene zandleem met beige zandstippen, sporadisch een houtskoolstipje.
3	A	1	Graf 2		4			Licht heterogene bruinbeige zandleem.
3	A	1	Graf 2		5			Bruinbeige zandleem met hoge concentratie aan houtskoolvlekken.
3	A	1	Graf 2		6			Licht heterogene bruinbeige zandleem.
3	A	1	Graf 2	AB/CD	1			Moederbodem: Vrij homogene okerbruin - oranje zandleem met beige zandige vlekken, sporadisch Fe-stipje en bioturbatiesporen.
3	A	1	Graf 2	AB/CD	2			Beige zandlens.
3	A	1	Graf 2	AB/CD	2'			Iets minder zandig, meer geremanieerde moederbodem.
3	A	1	Graf 2	AB/CD	3			Lens met houtskool.
3	A	1	Graf 2	AB/CD	4			Licht heterogene bruine zandleem met beige zandstippen en verspreide houtskoolstippen. Sterke bioturbatie.
3	B				1			Moederbodem: Vrij homogene okerbruin - oranje zandleem met beige zandige vlekken, sporadisch Fe-stipje en bioturbatiesporen.
3	B		Graf 1		2			Compacte okerbruine zandleem met vrij veel verspreide houtskoolvlekken, sporadisch stipje verbrand bot.
3	B	2	Graf 3		3			Heterogene okerbruine zandleem met verspreide beige zandvlekken. Sporadisch houtskoolvlek.
3	B	2	Graf 3		4			Bruinbeige zandleem met beperkte concentratie aan houtskoolstippen en -vlekken. Sporadisch stipje verbrand bot.
3	B	2	Graf 3		5			Bruinbeige zandleem met hoge concentratie aan houtskoolstippen en -vlekken. Sporadisch stipje verbrand bot.
3	B	2		AB/CD	1			Moederbodem: Vrij homogene okerbruin - oranje zandleem met beige zandige vlekken, sporadisch Fe-stipje en bioturbatiesporen.
3	B	2	Graf 3	AB/CD	2			Licht heterogene bruine zandleem met fijne beige zandmenging.
3	B	2	Graf 3	AB/CD	3			Licht heterogene bruine zandleem met talrijke houtskoolstippen en -vlekken.
3	B	2	Graf 3	AB/CD	4			Houtskoollens met hoge concentratie aan houtskool.

3	B	2	Graf 3	AB/CD	5			Bruine zandleem met veel houtskoolstippen en -vlekken.
3	B	2	Graf 3	AB/CD	6			Licht heterogene bruine zandleem met fijne beige zandinmenging.
5	A				1			Moederbodem: Vrij homogene okerbruin - oranje zandleem met beige zandige vlekken, sporadisch Fe-stipje en bioturbatiesporen.
5	A		Kuil 1		2			Heterogene bruine zandleem met beige zandstipjes, sterk gevlekt karakter en talrijke houtskoolrijke vlekken.
5	A		Kuil 1		3			Heterogene bruine zandleem met verspreide houtskoolstippen. Enkele verspreide beige zandstipjes enkele tegula- en imbrexfragmentjes en af en toe ceramiekfragment.
5	A		Kuil 1	AB/CD	1			Moederbodem: vrij homogene okerbruin - oranje zandleem met beige zandige vlekken, sporadisch Fe-stipje en bioturbatiesporen.
5	A		Kuil 1	AB/CD	1'			Geel zand met hoge concentratie aan keien.
5	A		Kuil 1	AB/CD	2			Heterogene bruinbeige zandleem.
5	A		Kuil 1	AB/CD	2'			Heterogene bruinbeige zandleem met verspreide houtskoolstippen.
5	A		Kuil 1	AB/CD	3			Zwartgrijze zandleem met hoge concentratie aan aan houtskool.
5	A		Kuil 1	AB/CD	4			Heterogene bruine zandleem met verspreide houtskoolstippen. Enkele verspreide beige zandstipjes enkele tegula- en imbrexfragmentjes en af en toe ceramiekfragment.
5	A		Kuil 1	AB/CD	5			Heterogene bruine zandleem met beige zandstipjes, sterk gevlekt karakter en talrijke houtskoolrijke vlekken.
5						N-prof	1	Moederbodem: vrij homogene okerbruin - oranje zandleem met beige zandige vlekken, sporadisch Fe-stipje en bioturbatiesporen.
5						N-prof	1'	Geeloranje zand met kleiige lenzen en hoge concentratie aan keien.
5			Kuil 1			N-prof	2	Heterogene bruinbeige zandleem met sporadisch houtskoolstipje door bioturbatie.
5			Kuil 1			N-prof	3	Bruine zandleem met hoge concentratie aan houtskoolstippen, verspreide verbrande leembrokjes.
5			Kuil 1			N-prof	4	Bruine zandleem met veel houtskool en verspreide verbrande leembrokken.
5			Kuil 1			N-prof	5	Heterogene bruine zandleem.
5			Kuil 1			N-prof	6	Ploeglaag: Gehomogeniseerde bruine zandleem.
5			Kuil 1			N-prof	7	Ploeglaag met bovenaan ca. 15 cm recente ophoging: heterogene bruine zandleem met veel okerkleurige vlekjes.
6 - Vlakdekkend	A		Graf 4		1			Heterogene okerkleurige zandleem met voornamelijk in mollengaten doorkomende houtskoolresten.
6 - Vlakdekkend	A		Graf 4	AB/CD	1			Compacte houtskoolleens
6 - Vlakdekkend	A		Graf 4	AB/CD	2			Doorzak/Vulling: Bruinbeige zandleem met verspreide houtskoolvlekken en -brokjes.
6 - Vlakdekkend	A		Graf 4	AB/CD	3			Groot stuk verbrand hout.
6 - Vlakdekkend	A		Graf 5		2			Heterogene okerkleurige zandleem met verspreide houtskoolvlekken.
6 - Vlakdekkend	A		Graf 5		3			Houtskoolrijke lens langsheen de rand van het crematierestengraf.
6 - Vlakdekkend	A		Greppel		4			Heterogene bruine zandleem met verspreide okerkleurige brokjes en verspreide houtskoolspikkels en af en toe baksteenstippeltje.

6 - Vlakdekkend	B	Graf 5		1	Houtskoolrijke lens langsheen de rand van het crematierestengraf.	
6 - Vlakdekkend	B	Graf 5		2	Heterogene okerkleurige zandleem met verspreide houtskoolvlekken.	
6 - Vlakdekkend	A	Graf 5	AB/CD	1	Compacte houtskoolleens	
6 - Vlakdekkend	A	Graf 5	AB/CD	2	Heterogene okerkleurige zandleem met verspreide houtskoolvlekken.	
6 - Vlakdekkend	A	Greppel	AB/CD	3	Heterogene bruine zandleem met verspreide okerkleurige brokjes en verspreide houtskoolspikkels en af en toe baksteenstippeltje.	
6 - Vlakdekkend				O-prof	1	Moederbodem: vrij homogene okerbruin - oranje zandleem met beige zandige vlekken, sporadisch Fe-stipje en bioturbatiesporen.
6 - Vlakdekkend		Graf 5/Greppel		O-prof	2	Houtskoolrijke lens langsheen de rand van het crematierestengraf.
6 - Vlakdekkend		Graf 5/Greppel		O-prof	3	Heterogene okerkleurige zandleem met verspreide houtskoolvlekken.
6 - Vlakdekkend		Graf 5/Greppel		O-prof	4	Nazak: Heterogene okerkleurige zandleem met bleekbeige zandige vlekken en verspreide houtskoolspikkels.
6 - Vlakdekkend		Graf 5/Greppel		O-prof	5	Oude cultuurlaag: Homogene okerkleurige zandleem met sporadisch een minuscuul houtskoolspikkeltje.
6 - Vlakdekkend		Graf 5/Greppel		O-prof	6	Heterogene bruine zandleem met verspreide okerkleurige brokjes en verspreide houtskoolspikkels en af en toe baksteenstippeltje.
6 - Vlakdekkend		Graf 5/Greppel		O-prof	7	Ploeglaag: Vrij homogene okerkleurige zandleem, sporadisch klein houtskool- en baksteenstipje.
6 - Vlakdekkend		Graf 5/Greppel		O-prof	8	Teelaarde.
6 - Vlakdekkend		Graf 5/Greppel		O-prof	9	Recent aangevoerde grond.
6 - Vlakdekkend	A	Graf 6			2	Heterogene beige zandleem met grote brokken houtskool, soms zelfs grote verbrande takken en sporadisch een verbrande botspikkel.
6 - Vlakdekkend	A	Kuil 2		3	Licht heterogene bruinbeige zandleem met sporadisch een houtskoolspikkeltje.	
6 - Vlakdekkend	A	Kuil 2		4	Heterogene bruinbeige zandleem met verspreide beigewitte zandige vlekken en sporadisch een brokje verbrande leem.	
6 - Vlakdekkend	A	Kuil 2		5	Heterogene beige zandleem met vrij veel brokken zacht verbrande leem + verspreide houtskoolspikkels en veel verspreide beigegele zandige vlekken.	
6 - Vlakdekkend	A	Kuil 2		6	Heterogene beigebruine zandleem met vrij veel houtskoolspikkels en -brokjes.	
6 - Vlakdekkend	A	Kuil 2		7	Tegula - en imbrexfragmenten.	
6 - Vlakdekkend	A	Kuil 2		8	Recente paalgaten.	
6 - Vlakdekkend	A	Kuil 2		9	Recente paalgaten.	
6 - Vlakdekkend	A		AB/CD	1	Moederbodem: vrij homogene okerbruin - oranje zandleem met beige zandige vlekken, sporadisch Fe-stipje en bioturbatiesporen.	
6 - Vlakdekkend	A	Kuil 2	AB/CD	2	Heterogene bruinbeige zandleem met vrij veel fijne houtskoolspikkeltjes, af en toe een brokje verbrande leem en kleine metaalslakjes.	
6 - Vlakdekkend	A	Kuil 2	AB/CD	3	Licht heterogene bruinbeige zandleem met sporadisch een houtskoolspikkeltje.	
6 - Vlakdekkend	A	Kuil 2	AB/CD	4	Heterogene beige zandleem met vrij veel brokken zacht verbrande leem + verspreide houtskoolspikkels en veel verspreide beigegele zandige vlekken.	
6 - Vlakdekkend	A	Kuil 2	AB/CD	5	Heterogene bruinbeige zandleem met verspreide beigewitte zandige vlekken en sporadisch een brokje verbrande leem.	

6 - Vlakdekkend A

Kuil 2

AB/CD 6

Heterogene beigebruine zandleem met vrij veel houtskoolsikkels en -brokjes.

BIJLAGE 2 – VONDSTENINVENTARIS

Nr	Sleuf	Gpl	Grplnr	Kwadrant	Coupe	Coupenr	Context	Vondsten	Stalen	Hoeveelheid
11LEBM1	3	B	2	A			Graf 1		Zeef	4 l
11LEBM2	3	B	2	C			Graf 1		Zeef / Houtskoolbrokken / Verbrand bot	13 l / 1 l (niet gezeefd)
11LEBM3	3	B	2	B	A-X	3	Graf 1		Zeef	40 l
11LEBM4	3	B	2	D	X-B	3	Graf 1		Zeef	30 l
11LEBM5	3	B	2		A-B	4	Graf 1	Fe (Nagel)		
11LEBM6	3	A	5	A			Graf 2	Ceramiek (13) - 1 arch. vol. (deksel)	Houtskool	1 l
11LEBM7	3	A	5	B	X-A	3	Graf 2		Zeef	20 l
11LEBM8	3	A	5	C			Graf 2		Zeef	10 l
11LEBM9	3	A	5	D			Graf 2		Zeef	20 l
11LEBM10	3	B	3	A			Graf 3			
11LEBM11	3	B	5	A			Graf 3	Ceramiek (33) - 1 arch. vol. (pot)	Houtskool / Verbrand bot / Fe ?	2 l
11LEBM12	3	B		B	A-B	4	Graf 3		Zeef	30 l
11LEBM13	3	B	5	C			Graf 3	Ceramiek (3)	Houtskool / Verbrand bot	1 l
11LEBM14	3	B		D	A-B	4	Graf 3		Zeef	40 l
11LEBM15	5	A	2+3				Kuil 1	<i>Tegula</i> , grijs (1), chamotteverschraald, tand (dierlijk), Fe-slak		
11LEBM16	5	A	2				Kuil 1	<i>Tegula</i> , chamotteverschraald, Mayen, kiezel (bodem 1)		
11LEBM17	5	A	3				Kuil 1	<i>Tegula</i> , chamotteverschraald		
11LEBM18	5	A			C-D	3	Kuil 1	<i>Tegula</i> , chamotteverschraald, verbrand bot, spinsteentje	Zeef	40 l
11LEBM19	5	A			C-D	4	Kuil 1	<i>Tegula</i> , chamotteverschraald, Fe-slak		
11LEBM20	5	A			C-D	2'	Kuil 1	<i>Tegula</i> fragment (1)	Zeef	10 l
11LEBM21	3	A	3				Graf 1	Ceramiek (1)		
11LEBM22	6	A	1				Graf 4			
11LEBM22a	6	A	1	A			Graf 4	Ceramiek (23)	Zeef	20 l
11LEBM22b	6	A	1	B	A-B	1	Graf 4	Fe	Zeef	60 l
11LEBM22c	6	A	1	C			Graf 4		Zeef	20 l
11LEBM22d	6	A	1	D	A-B	1	Graf 4	Ceramiek (14)	Zeef	50 l
11LEBM23	6	A	3	A			Graf 5		Zeef	
11LEBM23a	6	B	1	A			Graf 5		Zeef, Houtskool	36 l
11LEBM23b	6	B	1	B	A-B	1	Graf 5	Fe, Ceramiek (18)	Zeef, Houtskool	50 l
11LEBM23c	6	B	1	C			Graf 5	Ceramiek (12), Fe	Zeef	23 l
11LEBM23d	6	B	1	D	C-D	1	Graf 5	Fe	Zeef, Houtskool	63 l
11LEBM23f	6	B	1				Graf 5	Ceramiek (7)		
11LEBM24	6	A	2				Graf 6		Houtskool	
11LEBM24a	6	A	2	A			Graf 6		Zeef	40 l
11LEBM24b	6	A	2	B			Graf 6		Zeef	20 l

11LEBM24c	6	A	2	C			Graf 6			Zeef	10 l
11LEBM24d	6	A	2	D			Graf 6			Zeef	10 l
11LEBM25	6	A					Kuil 2	<i>Tegula</i> , metaalslak, grijs (2)			
11LEBM25a	6	A	3				Kuil 2	<i>Tegula</i> , metaalslakken			
11LEBM25b	6	A	4				Kuil 2	Metaalslak			
11LEBM25c	6	A	5				Kuil 2	Metaalslak <i>tegulafragmenten</i>			
11LEBM25d	6	A	6				Kuil 2	<i>Tegula</i> , metaalslak artisaanaal	Houtskool		
11LEBM25e	6	A			C-D	4	Kuil 2	<i>Tegula</i> , imbrexfragment			
11LEBM25f	6	A			C-D	6	Kuil 2	<i>Tegula</i> , metaalslak			
11LEBM26	6	A	2	A			Graf 5	Ceramiek (1)			
11LEBM27	6	A	4				Greppel	Fe			

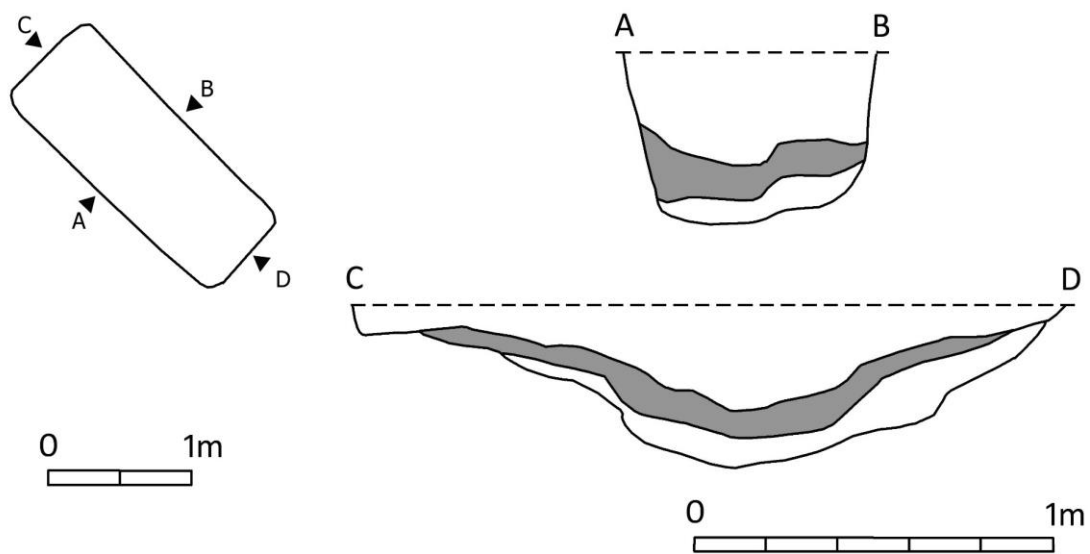

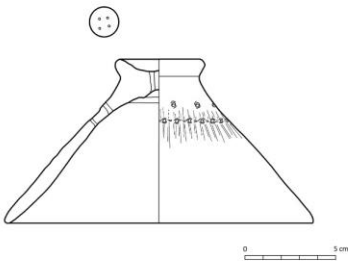
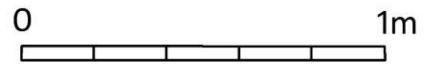
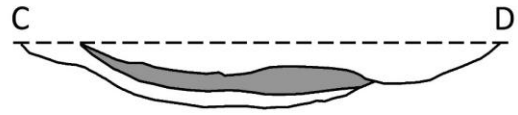
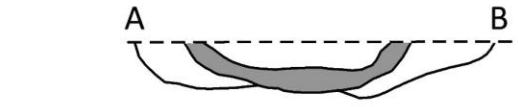
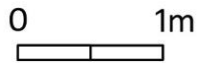
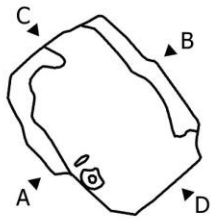
			23d	6	B	D	63	x	x	x	13,9		x (kleine Fe-slakjes)/meerdere grote nagels	x
											27,3			
6	1,45-0,75-0,10 m	W-NW - O-ZO	24a	6	A	A	40		x	x	0,6		x (kleine Fe-slakjes)	
			24b	6	A	B	20				0		x (kleine Fe-slakjes)	
			24c	6	A	C	10			x	0,1		x (kleine Fe-slakjes)	
			24d	6	A	D	10			x	0,3		x (klein Fe-slakje)	
											1			

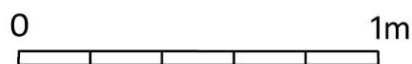
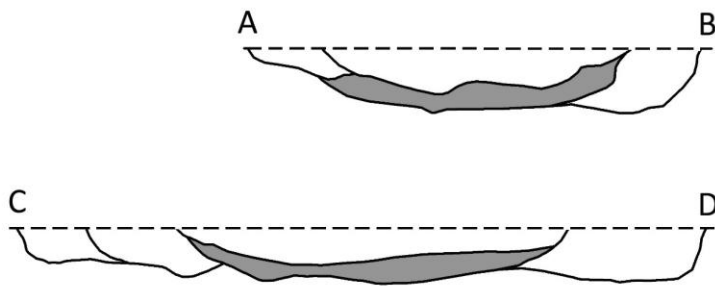
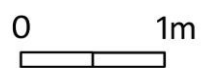
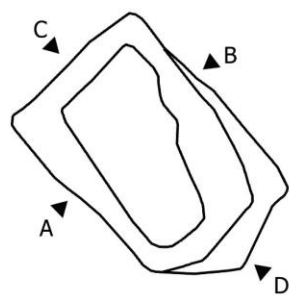
BIJLAGE 4 - GRAF 1

BIJLAGE 5 – GRAF 2

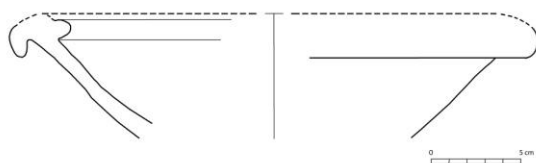
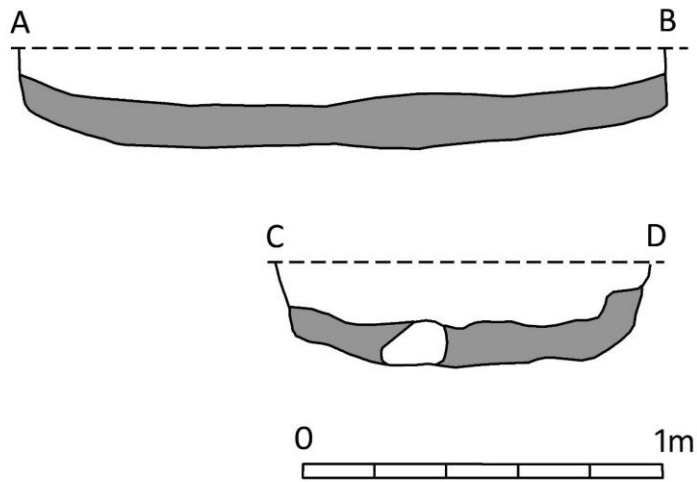
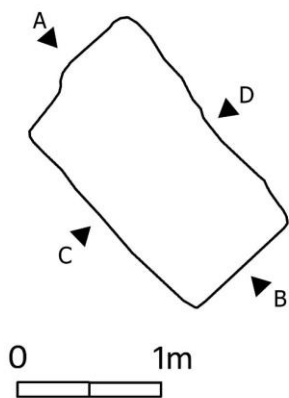

BIJLAGE 6 – GRAF 3

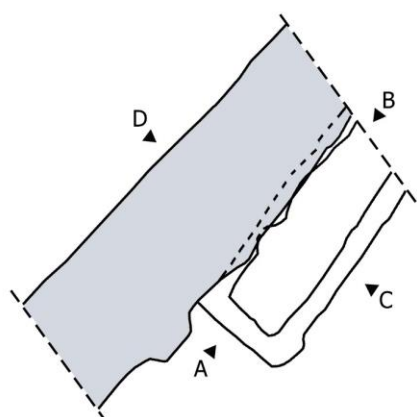

BIJLAGE 7 – GRAF 4

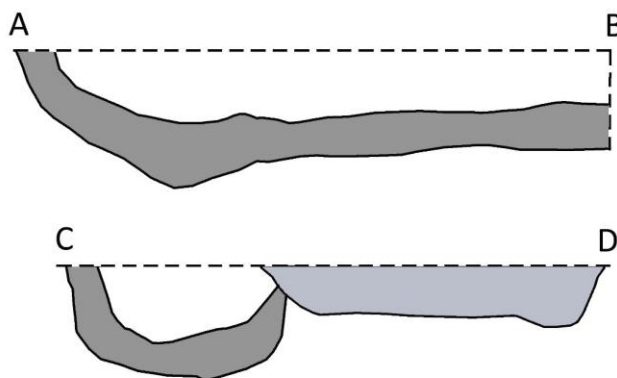

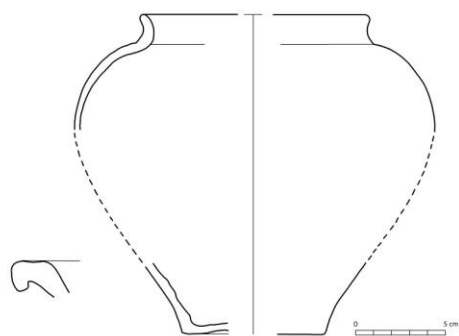
BIJLAGE 8 – GRAF 5

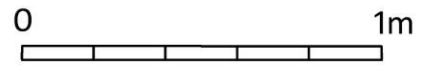
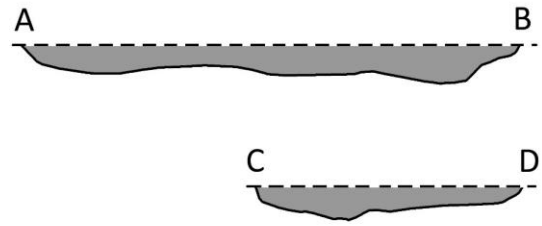
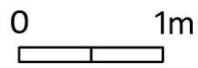
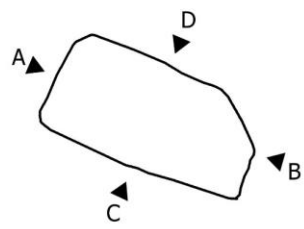
0 1m

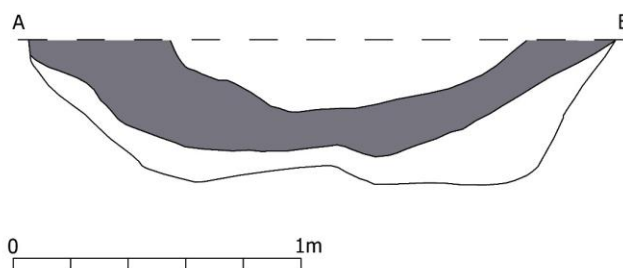
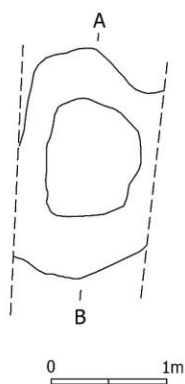
0 1m

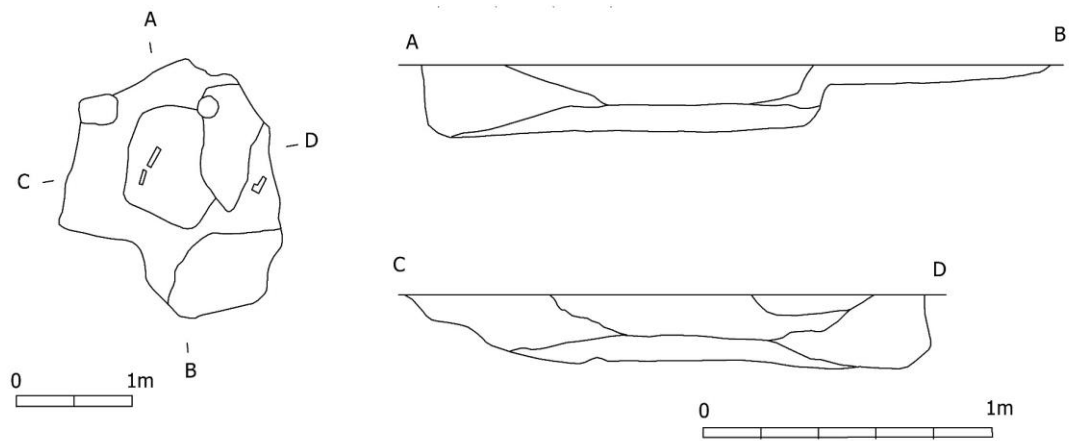
BIJLAGE 9 – GRAF 6

BIJLAGE 10 – KUIL 1

BIJLAGE 11 – KUIL 2

BIJLAGE 12 – FOTOLIJST

Foto's kunnen opgevraagd worden via <https://www.onroerendergoed.be/nl/diensten/archief/>

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

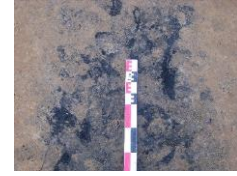
61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

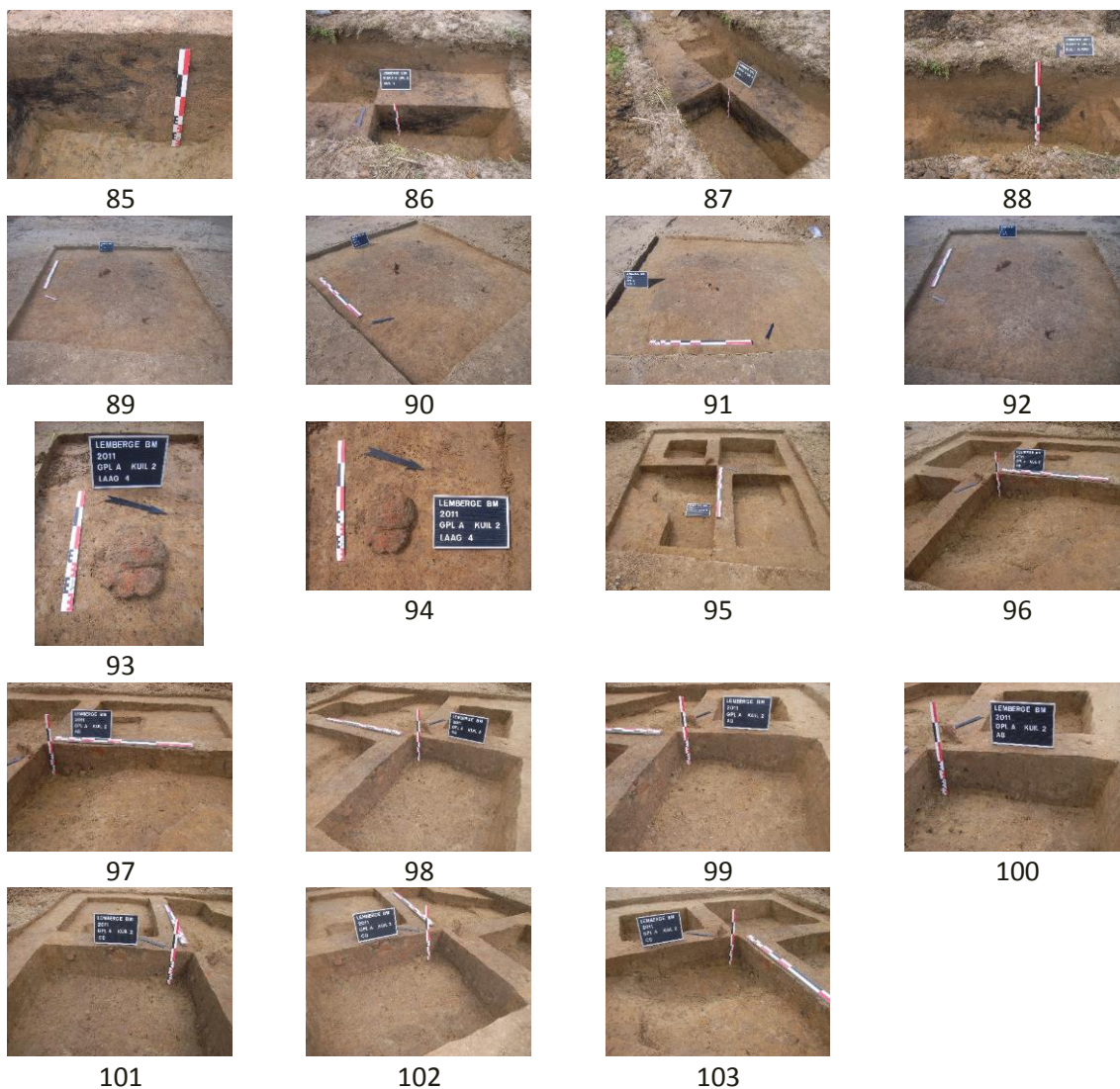

Foto	Sleuf	Vlak	Gpl	Spoor	Kwadrant	Coupe	Prof
1		A	A	Overzicht graven 1-3			
2		A	A	Overzicht graven 1-3			
3		A	A	Overzicht graven 1-3			
4		A	A	Overzicht graven 1-3			
5	3		A	Graf 1			
6	3		A	Graf 1			
7	3			Graf 1		AX-XD	
8	3			Graf 1		AX-XD	
9	3			Graf 1		BX-XC	
10	3		A	Graf 2			
11	3		A	Graf 2			
12	3		A	Graf 2			
13	3		A	Graf 2			
14	3			Graf 2		AX-XD	
15	3			Graf 2		AX-XD	
16	3			Graf 2		AX-XD	
17	3			Graf 2		AX-XD	

18	3			Graf 2		AX-XD
19	3			Graf 2		BX-XC
20	3			Graf 2		BX-XC
21	3			Graf 2		BX-XC
22	3		A	Graf 3		
23	3		A	Graf 3		
24	3		A	Graf 3		
25	3			Graf 3		AX-XD
26	3			Graf 3		AX-XD
27	3			Graf 3		AX-XD
28	3			Graf 3		BX-XC
29	3			Graf 3		BX-XC
30	3			Graf 3		BX-XC
31		A	A	Graf 4		
32		A	A	Graf 4		
33		A	B	Graf 4	Kwadrant A	
34		A	B	Graf 4	Kwadrant A	
35		A	B	Graf 4	Kwadrant A	
36		A	B	Graf 4	Kwadrant A	
37		A	B	Graf 4	Kwadrant A/C	
38		A	B	Graf 4	Kwadrant A/C	
39		A	B	Graf 4	Kwadrant A/C	
40		A	B	Graf 4	Kwadrant A/C	
41		A		Graf 4		A-B
42		A		Graf 4		A-B
43		A		Graf 4		A-B
44		A		Graf 4		C-D
45		A		Graf 4		C-D
46		A		Graf 4		C-D
47		A		Graf 4		C-D
48		A	A	Graf 5		
49		A	B	Graf 5		
50		A	B	Graf 5		
51		A		Graf 5		NO-prof
52		A		Graf 5		NO-prof
53		A		Graf 5		NO-prof
54		A		Graf 5		A-B
55		A		Graf 5		A-B
56		A		Graf 5		A-B
57		A		Graf 5		A-B
58		A		Graf 5		C-D
59		B		Graf 5		
60		A		Graf 5		C-D
61		A		Graf 5		C-D
62		A		Graf 6		

63	A		Graf 6		
64	A		Graf 6		
65	A		Graf 6		
66	A		Graf 6	C-D	
67	A		Graf 6	A-B	
68	A		Graf 6	C-D	
69	A		Graf 6	C-D	
70	A		Graf 6	C-D	
71	A		Graf 6	C-D	
72	A		Graf 6	A-B	
73	A		Graf 6	A-B	
74	A	A	Kuil 1		
75	A	A	Kuil 1		
76	A	A	Kuil 1		
77	A		Kuil 1	C-D	
78	A		Kuil 1	A-B/C-D	
79	A		Kuil 1	C-D	
80	A		Kuil 1	A-B/C-D	
81	A		Kuil 1	C-D	
82	A		Kuil 1	C-D	
83	A		Kuil 1	C-D	
84	A		Kuil 1		N-prof
85	A		Kuil 1	C-D	
86	A		Kuil 1	A-B	
87	A		Kuil 1	A-B/C-D	
88	A		Kuil 1		N-prof
89	A	A	Kuil 2		
90	A	A	Kuil 2		
91	A	A	Kuil 2		
92	A	A	Kuil 2		
93	A	A	Kuil 2		
94	A	A	Kuil 2		
95	A		Kuil 2		
96	A		Kuil 2	A-B	
97	A		Kuil 2	A-B	
98	A		Kuil 2	A-B	
99	A		Kuil 2	A-B	
100	A		Kuil 2	A-B	
101	A		Kuil 2	C-D	
102	A		Kuil 2	C-D	
103	A		Kuil 2	C-D	

